THE HEBREW JOURNAL
דער אידישער ژورנאל
THE HEBREW JOURNAL,
PUBLISHED BY
JOURNAL PRESS, LIMITED

גייט עס ווירקליך באַרג אַרייף?

דער עקאָנאָמישער קריזיס איז נים באַגרענעצט צו איין לאַנד. נאָר געמט אַרום יעדעס ציוויליזירט לאַנד. עס איז געוועזען איין לאַנד וואָס האָט ביז לעצטענס נים געוואוסט פון׳ם קריזיס. דאָס איז געוועזען פראַנקרייך. אָבער אויך דאָרטען מאַכט מען יעצט דורך דאָס זעלבע ווי אין די אַנדערע לענדער. אָבער פון אַלע לענדער פילט זיך דער קריזיס אַמשטאַרק. סטען אין די פאַראייניגטע שטאַטען. שטאַרקער אפילו ווי ביי־אונז־אין קאַנאַדע. און ווי עקאָנאָמיסטען ווילען האָבען, איז די אורזאַך פון דעם, דאָס וואָס די אַנדערע לענדער האָבען קיינמאָל נים געהאַט אַזאַ „פּראָספּעריטי", ווי עס איז געוועזען אין די שטאַטען. און דאַריבער פילט זיך דאָרטען אויך דער קריזיס שאַרפער. ווען מען פאַלט אַרונטער פון אַ גרויסער הויכקייט, איז דער קלאַפּ אַלע מאָל אַ שטאַרקערער, ווי ווען מען פאַלט פון אַ קלענערער הויכקייט.

אָבער די באַריכטען וואָס קומען יעצט אָן פון די שטאַטען דערציילען, אז עס האָט יעצט דאָרטען צוריק אָנגעהויבען צו גיין באַרג אַרויף. אַט ציטירען מיר אָן אַמעריקאַנער שריפט, די „איראַן איידזש": —

לויט דעם באַריכט פון „איראַן איידזש". דער אָפיציעלער אָרגאַן פון דער שטאָל אין אייזען אינדוסטריע, שטייגט דער פאַרלאַנג פון וואָך צו וואָך. יעדע וואָך ווערט בעסער און די פאַרבעסערונג איז נים קיין קינסטליכע, נים קיין אויפגעבלאָזענע, נאָר אַ נאָרמאַלע. די „יונייטעד סטייטס סטיל קאָרפּאָריישאָן" האָט באַקאַנט געמאַכט אַ צוואַוואָקס פון 188.755 טאָן פון באַשטעלונגען אין פאַרלויף פון דעם מאָנאַט יאַנואַר.

די אויטאָמאָביל אינדוסטריע האָט אויך אין דעם פאַרגאַנגענעם מאָנאַט געוויזען אַ גרויסע אויפלעבונג. די שטאָל אינדוסטריע און די אויטאָמאָביל אינדוסטריע שטעלען מיט זיך פאַר דעם רוקען־ביין פון אַמעריקע׳ס ביזנעס. דאָס איז דאָ אַזאַ אינדוסטריע לעבען אויף, שטייגען שטופען־ווייז. מוזען אויך אַנדערע אינדוסטריען באַלעבט ווערען. הויפּט זעלבסט דאָס די אויטאָמאָביל אינדוסטריע געלעגען פון קריזיס און עס איז קיין וואונדער נים. פאַרוואָס אויטאָמאָביל מאַנופעקטשורערס האָבען מורא געהאַט צו פּראָדוצירען. זיי האָבען געוואַרט. זיי האָבען נים געוואָלט צו לייגען אַ האַנט ביז עס וועט נים פעסטגעשטעלט ווערען, אז עס איז פאַראַן אַ פאַרלאַנג. דער פאַרלאַנג איז פעסטגעשטעלט געוואָרען און די שטיל־שטייענדע רעדער פון דער אויטאָמאָביל אינדוסטריע האָבען זיך ווידער גע־נומען דרעהען.

די באַריכטען פון די „פעדעראַל ריזערוו דיסטריקטס" דערציילען אויך וועגען דער פאַרבעסערונג פון פאַרשיעדענע געשעפטען, און פאַרבעסע־רונגען מערקען זיך אויף אויפ׳ן סטאַק־מאַרק.

עס דערגענעמערט זיך דער ווינטער צו זיין סוף, און די אַמעריקאַנער געשעפטס־וועלט גלויבט, אז „מיט׳ן אָנקומען פון פרייזינג וועט די עקאָנאָמישע און געשעפטס־לאַגע אַ סך פאַרבעסערט ווערען.

די פאַראייניגטע שטאַטען קענען זיכער דיענען אַלס פאַרזאָרגער פאַר אַנדערע לענדער, און אויב די דאָזיגע אָפּטימיסטישע ידיעות וועגען דעם, אז עס מערקט זיך דאָס גיין באַרג אַרויף, זאָלען אמת זיין, קען מען דאָס זעלבע דערוואַרטען אויך אין אַנדערע לענדער.

אויב דאָס זאָל ווירקליך אַזוי זיין, וועט עס זיכער פון אַלעמען אויפגענומען ווערען מיט פרייד.

דער נעשריי וועגען דער רוסישער קאָנסורענץ

אַלע ווילען טאָן געשעפטען מיט רוסלאַנד. אָבער נאָר איינזייטיג. מען וויל פאַרקויפען וואָס מען קען נאָר צו רוסלאַנד, אָבער אַז רוס־לאַנד זאָל אויך קענען פאַרקויפען אין די באַטרעפענדע לענדער אירע סחורות, דאָס וויל מען נים. פאַר דער קאָנקורענץ שרעקט מען זיך.

אינטערנאַציאָנאַלער האַנדעל, אויף וויפיעל ער עקזיסטירט אינ׳ם היינטיגען מאַסשטאַב, איז אַ געגענזייטיגער. מען קויפט אין מען פאַרקויפט, מען עקספּאָרטירט און מען אימפּאָרטירט. פון אַן איינזייטיגען האַנדעל, אַז מען זאָל קענען אין רוסלאַנד אַלעס אַריינשיקען, אָבער גאָרנים אַרויסשיקען, פון אַזעלכע געשעפטען, האָט מען נאָך ביז יעצט נים געהערט, און דאָך וויל מען עס.

קאַנאַדע און די פאַראייניגטע שטאַטען וואָלטען וועלען האָבען פאַר זיך דעם גרויסען רוסישען מאַרק. אָבער אין ביידע לענדער דונערט מען געגען דער רוסישער קאָנקורענץ. באַזונדערס אין די פאַראייניגטע שטאַטען.

אָבער קענען דען זיין אַזעלכע געשעפטליכע פאַרבינדונגען, ביי וועלכע עס זאָל הערשען דער פּרינציפּ פון „מיין מאַרק איז מיינער, און דיין מאַרק איז אויך מיינער".

ווען מען וויל טאָן געשעפט מיט רוסלאַנד, קאָן עס זיין אַ געגענזייטיגער האַנדעל — קיין אַנדער אויסוועג איז נים.

אַז מען האַלט ביים ווערען „מאַט"

עס איז באַקאַנט אַז אַפּאָריזס פון׳ם דייטש־אידישען חכם לודוויג בערנע: „די געשיכטע מאַכט קיין קעניג נים מאַט, וואו זי זאָגט איהם פריער נים אָן: שאַך!"

זענען אָבער אין דער געשיכטע געווען גענוג קעניגע, וועלכע האָבען געטויגט אויף כפרות אַלס הערשער פון מדינות. נאָר שאַכמאַטיסטען זענען זיי געווען פעהיגע. און וויפיעל מאָל די געשיכטע האָט זיי נים געזאָגט „שאַך!" זענען זיי נאָך אַלץ נים מאַט געוואָרען. עס האָט גענומען זייער לאַנג ביז זיי זענען געוואָרען אויסגעשפּילט.

עפּעס אַזעלכעס פּאַסירט מיט דעם איצטיגען אַלפאָנזאָ פון שפּאַניען. „שאַך!" האָט אים שוין די געשיכטע געזאָגט היבשע עטליכע מאָל. נים איין מאָל האָט זיך שוין די קעניגליכע קרוין כמעט ווי אַראָפּגעגלייטשט פון זיין געזאַלבטען קאָפּ. אָבער יעדען מאָל האָט ער זי אַרויפגעריקט צוריק און געבליבען קעניגען. נאָר גרינג איז דאָס נים צוגעגאַנגען. בלוט האָט זיך געגאָסען. דיקטאַטאָרס האָט ער געפּרובט אויפשטעלען, וועלכע זאָלען האַלטען די קרוין. זי זאָל זיך נים אין גאַנצען אַראָפּגלייטשען פון זיין מאַ־יעסטעטישען קאָפּ.

זאָגט אים איצט די געשיכטע אָן צום וויפיעלטען מאָל ווידער „שאַך!" אין דעם מאָל זעט עס אויס, אַז ער וועט זיך נים אַרויסדרעהען. עס האַלט שוין אַזוי ווייט. אַז ער האָט געמוזט בויגען זיך כבוד און וועגדען זיך צו זיינעם א שונא. וועלכער האָט פאַר יאָרען לאַנג געפירט אַ רעבע־לישען קאַמף געגען אים. אַז דער דאָזיגער געגנער זיינער זאָל ווערען פּרע־מיער, זאָל ווערען דיקטאַטאָר אפילו אויב ער וויל אַזוי, נאָר ער זאָל נאָך זיין קעניג.

נאָכמער. אַלפאָנזאָ גייט שוין איין אפילו דאַרויף, אַז אַט דער געגנער זייער, כאָזע שאַנצע גוערא, זאָל פאָרמירען אַ מיניסטאָרען קאַבינעט, דער קאַבינעט זאָל איינרופען אַ קאָנסטיטואירענדע פאַרזאַמלונג, און אויב די דאָזיגע נאַציאָנאַלע קאָנסטיטואירענדע פאַרזאַמלונג וועט קאָשלעסען, אַז ער, דער קעניג, זאָל מוחל זיין און אַראָפּגיין פון טראָן, וועט ער פאָלגען און וועט ווערען אויס מאַיעסטעט.

פאַרשטיים מען, אַז דאָס איז אַזאַ קונציגער שאַך־צוג וואָס זאָל אים הערוויילע נאָך אויפהאַלטען אויף דעם כסא המלוכה ביז וואַנען וואָס. זאָגען זאָגט ער. אַז דאָס טוט ער דערפאַר, וואָס ער וויל. אויסהיטען דאָס לאַנד פון אַ בלוטיגער רעוואָלוציע. אָבער אַזוי ווי עס האָט זעלטען פּאַסירט אין דער געשיכטע אַז אַ קעניג זאָל זיך מיט גוטען אָפּזאָגען פון זיין קרוין, דאַרף מען דערפון דרינגען, אַז אַלפאָנזאָ האָט נעבאַך קיין אַנדער ברירה נים און ער פּרובירט מאַכען אַזאַ צוג.

דוועלען אונז די נעקסטע טעג ווייזען מיט וואָס עס וועט זיך ענדי־גען דאָס שפּיעל. מיינט דאָס שוין איצט טאַקע „מאַט!" אָדער נאָך אַלץ נים.

א שטראַל וואַס אונ־טערשיידט פאַלשע פון עכטע כריליאַנטן

די דאָזיגע ערפינדונג וועט אויסהיטען מענשען פון אַ סך שווינדלעריען.

עס איז אַלע מאָל געווען אַ גרויסע פּראָבלעם: ווי אַזוי דערקענען מען פאַלשע, נאָכגעמאַכטע דימענטען. פון עכטע, נאַטירליכע? איבערהויפּט האָבען זיך נעראַנגעלט מיט דער פּראָבלעם די גרויסע מבינים און דימענטען־הענדלער. די נייע טעכניק האָט געגעבען אַ מעגליכקייט עלוינדלער מכל המינים אָפּצונאַרען מענ־שען, פאַרקויפענדיג זיי פאַלשע דימענטען פאַר עכטע. זיי האָבען זיך דערביי גע־פלייסט בלויז אַרויסצוברענגען אַזאַ אַר־ביט וואָס זאָל בשום אופן נים דערקענט ווערען.

אַצט איז צוגעטראַכט געוואָרען אַ מיטעל, מיט דער הילף פון וועלכען מען קאָן אויסגעפינען אויף זיכער צי דער דימענט איז אַן עכטער אָדער נים. וועגען דער דאָזיגער נייער ערפינדונג ווערט גע־רעדט מיט באַוואונדערונג און אַ ספּעציע־לען אַרטיקעל, וואָס איז ערשינען אין דער זונטאָג אויסגאַבע פון „דעקאָרד".

אין אַלע צייטען איז די שעהנקייט און זעלטענהייט פון כריליאַנטען געווען פאַראַנטוואָרטליך פאַר זייער הויכען פרייז. דימענטען און כריליאַנטען זענען פאַרערענט געוואָרען אַלס פאַרמעגען וואָס פאַרלירט זעהר זעלטען דעם ווערטה. און דאַריבער האָבען מענשען געוזוכט אַלע מאָל וועגען און מיטלען ווי נאָכצומאַכען דיי, אז דאָס האָט זיך אַ סך שווינדלער איינגעגעבען איז צו זעהן פון דער פּרעזיי־טיקייט. וואָס מבינים האָבען אין אַלע צייטען אָנגעוענדעט, אז מען זאָל זיי נים אָפּגאַרען. אָבער ווי גרויס די פּרעזי־טיקייט איז געווען האָט עס נים געהאָלי־פען.

אינטערעסאַנט פון כריליאַנטען און דימענטען זענען נים קיין מאָדערנע ער־פינדונג. נאָר אין פאַראַיטיגען עניפּטען האָבען מענשען זיך געפלייסט אָקסיאַר־ברייענען אַזעלכע נאָכאַמונגען, וואָס האָ־בען פאַרבלענדט דאָס אויג. זיי זענען אָבער באַנוצט געוואָרען נאָר אַלס ציערונג, אָבער נים אַלס באַוויז אויף ריכטיק, וועהרענט אמת׳ע כריליאַנטען און דימענ־טען האָבען באַפרידיגט ביידע צילען. אויך אין מיטעלאַלטער זענען אינטערעסע דיי מענטען און כריליאַנטען געווען זעהר נאַנגבאַרע אַרטיקלען.

א שרייבער פון יענע צייטען האָט פאַרצייכענט פאַלגענדען אויסדרוק פון יענע צייטען: „צו־געוויסע צייטען זענען נאָכגעאַהמטע טייערע שטיינער אַזוי פיין און שעהן אָפּגעאַרבייט אַז אפילו די אמת׳ע נאַרען זיך אָפּ".

אין אונזערע צייטען, וואו די מענ־ליכקייטען זענען נעגעסער, איז די אינדוס־טריע פון נאָכגעאַהמטע טייערע שטיי־נער געוואָרען אַזוי פיין, אין פראַנק־רייך און שווייצאַלאַנד אויסגעפינען אין די לעצטע עטליכע יאָהרען אַזוי אַ מעטאָד, וואָס אַזוי אַרויס־ווייזט אַלע אַנדערע אַלס פאַלשע, אַז אַ פאַרשטאַנדיגער, אַפילו אַ מומחה, קאָן נים אונטערשיידען אַמת פון פאַלש.

אַט דער אומשטאַנד האָט געבראַכט דערצו, אַז אַ מיטעל זאָל אויסגעפונען ווערען באַלד צו דערקענען, אויסער דעם געבריך פון דיפערענציירען כריליאַנטען. אָבער אפילו אויף דעם געבים איז דער נוצען, וואָס דער שטראַל ביריינגט זעהר גרויס. עס איז, למשל, באַוואוסט, אַז איין גרויסע קאַראַטקרישען נוצט אַרום אַ מי־ליאָן און אַ האַלב סאַפּירען אַ יאָהר פאַר פאַרשידענע צוועקען. עס איז דאָריבער פאַרשטענדליך, אַז עס איז אַן ערפינדונג, וואָס איז זעהר וויכטיג פאַר דער אינדו־סטריע.

סודות פון׳ם קודיסטישען נענעראַל־שטאַב אין רומעניען

פון י. יעווין.

ביז די לעצטען יאָהרען פלעגט די מאָנאַרכיע פון רעכטס. — די. וואָס זייהען ווינט, שניידען שטורם. — דער ערשטער שאַס אויף אַנגעלעסקו, דער צווייטער — אויפ׳ן רעדאַק־טאָר סאָקאָר. — סענסאַציאָנעלע ענדעקונגען אין צוזאַמענהאַנג מיט דעם לעצטען אַטענטאַט. — „די אייזערנע גאַרדע" און מיכאַיל אַרכאַנ־געל. — מיליטעריש אָרגאַניזירטע קאָספּלאָט־אָרגאַניזאַציעס. — דער הויפּט־קאָמענדאַנט איז זעליאַ קאָדריאַנו, די ענערגישע מאַסנאַמען פון דער רעגיערונג. — די אַנטיסעמיטישע פּירער אין געפענגניש. — דער „קעניג אַרטיקעל". — אַ היטלעריסטישע פּראָוואָקאַציע?

זיך באַטראַכט אַז, נים וועלענדיג זיך פאַרקריגען מיט דער פאַטריאָטישער יוגענט, האָט מען געפּרובט זי פאַרגיטיגען מיט קאָנגרעסען אויפ׳ן חשבון פון׳ם מלוכה־אוצר, סובסידיעס און אַנדערע זאַ־כען.

די קוזיסטישע פירער האָבען אין דער אַחרי׳ישער האַלטונג פון דער רעגיערונג ערזעהען פאַר זיך אַ דערמוטיגונג און האָ־בען פאַרגעזעצט פראַנק און פריי זייער צוישטערערישע אַרבייט. זיי האָבען גע־שפּונען אומגעשטערט זייער פאַרברעכע־רישען שפּינוועב און אָרגאַניזירט די יוגענט אויף אַ מיליטערישען אופן אין פאַרם פון דער „אייזערנער גאַרדע" און פון אַנטי־אידישע אויסשרייאַנונגען זענען זיי איבערגעגאַנגען צו אַלגעמיינע דראָהונ־גען און האָבען דיי לעצטע מאָנאַטען גע־שאַפען אין לאַנד אַ שטיקענדע אַטמאָס־פערע פון קאָנספּיראַציע און טערער.

מעהר פון אַלעמען האָט די, שונאי־ישראל געשטאַכען די אויגען די דעמאָ־קראַטישע רומעניש פּרעסע מיט די צייר־טונגען „אַדעוואָרול" און „דימיניאַצאַ" בראַש. די דאָזיגע צוויי בלעטער האָבען געפירט אַן אָפענעס קאַמף געגען די שוואַרץ־מאַה׳ניקעס אַז געטאָרעלט די מאַסטהאָבער פאַר זייער פאַסיוועס האַל־טונג לגבי די כולינאַנס.

דאָרום איז נים צו באַוואונדערען, וואָס דער צווייטער שאַס איז געווען גע־ציעלט אויפ׳ן רעדאַקטאָר פון די אויבנ־דערמאָנטע צייטונגען עמיל סאָקאָר, — איינער פון די פאַרגעשריטענסטע גייסטער פון רומעניען. הגם דער אַטענטאַט איז נים געלונגען, און די קוילען האָבען נים געשעדיגט סאָקאָר׳ן, האָט די עובדה גופא איינגעטרייסלט די נאַצע רומעניש עפענטליכקייט. ביים שיין פון׳ם לעצטען אַטענטאַט האָט די רעגיערונג דערזעהן, אַז דער טעראָריסט דימיטרעסקו — אַ שו־לער פון יאַסער גימנאַזיע — איז בלויז אַ ווערקציע אין די הענט פון אַ ברייט־באַ־צוויינטער אַראַנזשאַציע. (דער פּריינציפּשאַפט־ער מערדער פון׳ם יאַסער פּרעפעקט מאַנטשו) און די גאַנצע „אַרמיי" איז געווען פאַר־טיילט אין באַטאַליאָנען, אין שפּיץ פון וועלכע עס זענען געשטאַנען טאַטו (דער מערדער פון׳ם אידישען סטודענט פאַליק), דאַניאַ א. א. פּאַגראָמשטשיקעס.

איינינע דאָקומענטען באַווייזען, אַז די אַראַנזשאַציע האָט באַזונס נים נאָר לאַגערען פון געוועהר, נאָר אפילו דינא־מיט און עקראַזיט. די „אייזערנע גאַרדע" האָט געהאַט איהרע אָגענטען אין אַלע רעגיערונגס־אָנשטאַלטען און מען האָט בשעת דער אונטערזוכונג געפונען אַ רייע שיפריידטע טעלעגראַמען, וואָס די צענט־ראַלע מאַכט האָט געשיקט דער יאַסער פּאָליציי, עס איז פעסטגעשטעלט געווא־רען, אַז מען האָט געהאַט בדעה אויספּי־רען אַטענטאַטען אויף אַ רייע אָנגעזעהענע פערזענלעכקייטען, ווי פּראָפעסאָר סטערע, געוועזענע מיניסטאַרען יוניאַן, מירטאַ א. א. וו. און אַז אַזעלכע פּראָסקריפּציי־אָנס־צעטלען פלעגען פּראַקטיצירט ווערען אויך בנוגע די אידישע כלל־טוער אין פאַר־שידענע פּלעצער.

עס בלייבט, נאַטירליך, די פראַגע, ווער האָט פינאַנסירט די טעראָריסטען? פון קיין אידעאַליזם און פאַטריאָטישער אָפּפּרווילינגקייט קען דאָ קיין רעדע נים זיין. און די צייטונג „לופטא" זאָגט אַרויס אַ חשד, אַז דאָ שטעקט די האַנט פון מאַסקווע. עס איז אָבער פריש אין זכרון דר. זאַיאַ׳ס הערשאַפט, און עס לייגט זיך אויף דער מחשבה, אַז די „קעסט־קינדער" פון רומעניש אַנטיסע־מיטיזם שפּייזען זיך פון די סעקרעטע מלוכה־פאַנדען.

די רעגיערונג האָט אָנגענומען אַ נאַ־צע רייע שריט, כדי צו ליקווידירען די דאָזיגע אַראַנזשאַציעס. זי האָט פאַראַר־דענט: 1) צו אויפנעמען אין מיליטער־דיענסט יענע סטודענטען, וואָס האָבען אַטעסט אַז זיי זענען נים אין עקס־צעסען, 2) צו באַזייטיגען פון די רעגי־רונגס־שטעלעס יענע, וואָס האָבען זיך באַראַשלעדיגט אַלס פּאַגאָמשטשיקעס; 3) אויסשליסען אַלע סטודענטען און שילער, וואָס האָבען זיך באַטייליגט אין דער באַ־וועגונג פון די אינוואַרזיטעטען און גימ־נאַזיעס; 4) שליסען די אַראַנזשאַציעס; 5) אָנשפּיקירען אַלע דרוק־מאַטעריאַלען און מאַניפעסטען און אויבערגעבען די אויטאָראַן דעם נערוכט און 6) פאַרעפענט־ליכען אויסכאַפּס־געזעצען.

א חיץ דעם האָט די מאַכט צושיקט אין אַלע מיטעלע און הויך־שולען אַ צירי־

(פאַרזעצונג אויף פיידש 5)

די געמישטע אַגראַר קאָמיסיע פון דער פּאַלעסטינישער רעגיערונג

(פון אונזער תל־אביב׳ער קאָרעספּאָנדענט) י. ל. וואָלמאַן

פון די דעפעשען וועלכע אויהר שוין, האָט די פאַלעסטינישע רעגיערונג בעשטימט אַן אַגראַר קאָמיסיע, וואָס בע־שטעהט פון רעגיערונגס בעאַמטע און פון אַרבייטער פון דער אַגראַרישער דראַמעס און אַנדערע בעלעטריסטישע ווערק, אידען און אַראַבער. אַלע מיטגלידער זענען געוואָרען אויפגענומען אין דער אַגראַרישער קאָמיסיע. פון דעם אידישען אַגראָנאָם: דר. א. רובין, דר. י. מאַגנוס, אליעזר יפה, הערר וויטאַלים און וויקטאָר קאָהען.

איך וויל קודם כל אינפאָרמירען ווער עס זענען עס אַזעלכעס די איבערגעדער־מאַהנטע פּראָבלעמען, וואָס די רעגיערונג האָט אויסגעפונען אַלס פאַסענדע מיטגלי־דער פאַר דער דאָזיגער קאָמיסיע, און שפּעטער וועל איך ערקלעהרען, וואָס מען האָט אויסגעקליבען אַלס אַ מיטגליד פון דער דאָזיגער קאָמיסיע.

די פּערזענלעכקייט פון דר. מאַגנוס און פון דר. רופין האָט אויך דאָס זיי זענען פאַר אונזערע לעזער נאָמענ באַקאַנט, און עס איז נים נויטיג וועגען זיי מעהר צו אינפאָרמירען. איך וועל זיך דעריבער אַפּשטעלען נאָר בלויז אויף די איבערגע־דריי מיט גלייכערע.

אַלזאָ הער אַליעזער יפה איז איינער פון די מיטעלזיילען פון׳ם „הפועל הצעיר". ער איז דער פאַקטישער בעגרי־דער פון דער אידעאָלאָגיע פון׳ם „מושב העובדים".

אַלס אַזעלכער איז ער געווען דער הויפּט־גרינדער פון דער קאָלאָניע נהלל. וואו די ווירטשאַפט טראַגט אַן אינדיווי־דואַלטער. וואָרום יעדער פון דער קאָלאָ־ניע האָט זיך זיין בעזונדער איינענטום. (אויסער דעם באָדען וואָס געהערט צום קרן הקימת).

מיט 25 יאָהר צוריק איז דער דאָ־זיגער איד געהאַט אַרויסגעפאָהרען פון דאַנען קיין קאַליפאָרניע. כדי דאָרט זיך אַנצולערנען פאַר דער פּאַלעסטינער לאַנדווירטשאַפט. הער אַליעזר יפה איז

ליאָן און אַ האַלב סאַפּירען אַ יאָהר פאַר פאַרשידענע צוועקען. עס איז דאָריבער פאַרשטענדליך, אַז עס איז אַן ערפינדונג, וואָס איז זעהר וויכטיג פאַר דער אינדו־סטריע.

פון׳ם יאָרבוך פון א בעקאַנטען פּוב־ליקיסט די נעמען פון די דאָזיגע פינף אידישע קאָמיסיע מיטגליעדער. האָט זיך אויפגעהויבען אין דער העבריאישער פּרעסע אַ גרויס געשריי. התיכן? וואָס עפּעס דר. מאַגנוס, און נים משה סמי־לאַנסקי אָדער י. ווילקאַנסקי, וואָס זענען אין דער אַגראַרישער אָפּטיילונג פון דער אַגראַרישער אָפּטיילונג פון דער אַגראַרישער אָפּטיילונג פון